

CONSILIUL PENTRU PREVENIREA ȘI ELIMINAREA DISCRIMINĂRII ȘI ASIGURAREA EGALITĂȚII

СОВЕТ ПО ПРЕДУПРЕЖДЕНИЮ И ЛИКВИДАЦИИ ДИСКРИМИНАЦИИ И ОБЕСПЕЧЕНИЮ РАВЕНСТВА
COUNCIL ON THE PREVENTION AND ELIMINATION OF DISCRIMINATION AND ENSURING EQUALITY

Adresa: Republica Moldova, Chișinău, MD-2004
bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr.180, bir. 404
tel.: +373 (0) 22 21-28-17
www.egalitate.md

Адрес: Республика Молдова, Кишинёв, MD-2004
бул. Стефан чел Маре, 180, каб. 404
тел.: +373 (0) 22 21-28-17
www.egalitate.md

DECIZIE din 10 iulie 2019 cauza nr. 70/19

Membrii Consiliului participanți la ședința de deliberare:

Ian FELDMAN – președinte
Svetlana DOLTU – membră
Andrei BRIGHIDIN – membru
Victorina LUCA – membră

au examinat, în ședință publică, susținerile scrise și verbale ale

părții interesate: XXXXX, în interesele dlui XXXXXXXX

reclamat: Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale (MSMPS), Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei r-nul Drochia și

au deliberat, în ședință închisă, cu privire la următoarele.

I. Obiectul plângerii

Discriminare pe criteriu de dizabilitate severă în acces la prestații sociale.

II. Admisibilitatea obiectului plângerii

Plângerea corespunde cerințelor art. 13 din Legea cu privire la asigurarea egalității nr.121 /2012 și nu ridică excepțiile de inadmisibilitate prevăzute de pct. 42 din Regulamentul cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității adoptat prin Legea nr. 298/2012.

III. Susținerile părților

Alegațiile părții interesate

- 3.1 Partea interesată susține că prietenul său, XXXXXX, încadrat în grad sever de dizabilitate în vârstă de 30 ani, care locuiește împreună cu părinții de peste 55 de ani este discriminat în acces la prestații sociale. Acesta susține că dumnealui i s-a refuzat acordarea ajutorului social și/sau ajutor pentru perioada rece a anului, pe motiv că primește o alocație socială de 380 lei, iar tatăl său are un salariu de 3000 lei.

Susținerile Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale

- 3.2 Ministerul notează că programul de ajutor social este o măsură de susținere a familiilor defavorizate în baza necesităților acesteia și direcționării ajutorului către cele mai sărace familii. Familia reprezintă două sau mai multe persoane care locuiesc în aceeași locuință și se întrețin dintr-un buget comun. Deci, ajutorul social este orientat pe familie și nu pe persoană, iar scopul ajutorului social este asigurarea unui venit lunar minim garantat familiilor defavorizate, prin acordarea ajutorului social, stabilit în conformitate cu evaluarea venitului global mediu lunar al familiei și necesitatea de asistență socială. Quantumul lunar al ajutorului social se stabilește ca diferență între venitul lunar minim garantat al familiei și venitul lunar al acesteia. La moment quantumul venitului lunar minim garantat constituie 1056 lei.
- 3.3 Ministerul menționează că pe parcursul anului 2018 au fost operate un șir de modificări la cadrul legal care reglementează modalitatea de acordare a ajutorului social prin: majorarea quantumului ajutorului pentru perioada rece a anului de la 315 la 350 lei; majorarea multiplicatorului pentru stabilirea nivelului venitului lunar minim garantat pentru perioada rece a anului de la 1,6 la 1,95 care la moment constituie 2059,20 lei; a fost majorat scorul indicatorilor

de bunăstare de la 80 la 85,64.

Sușținerile Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei r-nul Drochia

- 3.4 Direcția notează că își desfășoară activitatea în strică conformitate cu prevederile legale. Respectiv, refuzul acordării ajutorului social și/sau ajutor pentru perioada rece a anului a fost unul întemeiat pe cadrul legal. Direcția informează că ajutorul social se acordă, luându-se în considerație toate veniturile familiei care au constituit pentru luna anterioară lunii depunerii cererii. Direcția notează că, la moment adresării familiei XXXXX, venitul lunar minim garantat stabilit pe Republică constituia **2767,50** lei. Pe când veniturile real al familiei XXXXX a constituit **4775,59** lei (solicitantul încadrat în grad de dizabilitate severă, mama declarată cu statut de îngrijitor pentru un membru al familiei, iar tata salariat). Respectiv, dat fiind că veniturile au depășit venitul lunar minim garantat, familia nu a fost eligibilă pentru acordarea ajutorului social și sau ajutor pentru perioada rece a anului. Totodată, informează că familia XXXXX a depășit și limita indicatorilor de bună stare care constituia **101.20** mai mare decât **85,64**, or la momentul depunerii cererii, solicitantul a declarat următoarele bunuri: boiler electric sau gaz, calculator, vehicul, cupor cu microunde, mașină de spălat automat.

IV. Dreptul național și internațional relevant

- 4.1 **Constituția Republicii Moldova la art. 16 alin. (2)** prevede că toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială; **art. 47 alin. (1)** Statul este obligat să ia măsuri pentru ca orice om să aibă un nivel de trai decent, care să-i asigure sănătatea și bunăstarea, lui și familiei lui, cuprinzând hrana, îmbrăcămintea, locuința, îngrijirea medicală, precum și serviciile sociale necesare.
- 4.2 **Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121/2012 la art. 1 alin. (1)** stabilește că scopul prezentei legi este prevenirea și combaterea discriminării, precum și asigurarea egalității tuturor persoanelor aflate pe teritoriul Republicii Moldova în sferile politică, economică, socială, culturală și alte sfere ale vieții, fără deosebire de rasă, culoare, naționalitate, origine etnică, limbă, religie sau convingeri, sex, vârstă, dizabilitate, opinie, apartenență politică sau orice alt criteriu similar; **art. 2** oferă definiția discriminării ca fiind orice deosebire, excludere, restricție ori preferință în drepturi și libertăți a persoanei sau a unui grup de persoane, precum și susținerea comportamentului discriminatoriu bazat pe criteriile reale, stipulate de prezenta lege sau pe criterii presupuse; **art. 3** stabilește că subiecți în domeniul discriminării sunt persoanele fizice și juridice din domeniul public și privat; **art. 8 lit. c)** interzice orice formă de discriminare privind accesul persoanelor servicii de protecție socială.
- 4.3 **Legea cu privire la ajutorul social nr. 133/2008 la art. 3** prevede că familia reprezintă două sau mai multe persoane care locuiesc în aceeași locuință și se întrețin dintr-un buget comun. Beneficiază de drepturile de familie și orice persoană adultă care nu face parte dintr-o familie; *ajutor social* – plată lunară în bani acordată familiei defavorizate; venit lunar minim garantat al familiei – nivel minim calculat al venitului lunar garantat de stat unei familii; venit global mediu lunar al familiei (denumit în continuare venit global al familiei) – media lunară a sumei mijloacelor obținute de familie; familie defavorizată – familie care are un venit global mediu lunar mai mic decât venitul lunar minim garantat și care a acumulat un punctaj pe indicatorii de bunăstare mai mic decât cel stabilit pentru evaluarea bunăstării familiei; solicitant – unul dintre membrii adulți ai familiei în privința căruia nu este instituită o măsură de ocrotire judiciară sub forma tutelei sau reprezentantul legal al familiei care depune cererea de acordare a ajutorului social; **art. 5 alin. (1)** de dreptul la ajutor social și/sau la ajutor pentru perioada rece a anului beneficiază familiile defavorizate în cazul în care toți membrii adulți ai acesteia se încadrează în cel puțin una dintre următoarele situații: **lit. a)** au atins vârsta necesară pentru stabilirea pensiei conform legislației; **lit. b)** sunt persoane încadrate în diferite grade de dizabilitate; **lit. c)** sunt șomeri înregistrați la agenția teritorială pentru ocuparea forței de muncă; **lit. d)** se află în perioada dintre săptămâna a 30-a de sarcină și săptămâna a 12-a după naștere în cazul în care copilul se naște mort sau moare în perioada concediului postnatal, ori îngrijește un copil până la vârsta de 3 ani; **lit. e)** îngrijesc un membru/membri ai familiei care necesită îngrijire din partea unei terțe persoane conform concluziei consiliului medical consultativ al instituției medico-sanitare publice; **lit. f)** realizează venituri provenite din salarizare, cu timp integral sau parțial, din activitatea de antreprenoriat sau din activități legate de folosirea terenurilor agricole din extravilanul localităților; **art. 6 alin. (1)** quantumul lunar al ajutorului social se stabilește ca diferență între venitul lunar minim garantat al familiei și venitul global al acesteia;

art. 7 alin. (1) venitul lunar minim garantat al familiei reprezintă suma cuantumurilor veniturilor lunare minime garantate stabilite pentru fiecare membru al acesteia; **alin. (2)** cuantumul venitului lunar minim pentru fiecare membru al familiei se stabilește după cum urmează: a) 100% din venitul lunar minim garantat pentru solicitant; b) 70% din venitul lunar minim garantat pentru fiecare alt membru adult al familiei; c) 50% din venitul lunar minim garantat pentru fiecare copil; d) plus 30% din venitul lunar minim garantat pentru fiecare adult încadrat într-un grad de dizabilitate; e) plus 50% din venitul lunar minim garantat pentru fiecare copil cu dizabilități; f) plus 10% din venitul lunar minim garantat dacă persoana încadrată într-un grad de dizabilitate este unicul adult din familie; **art. 8 alin. (1)** la stabilirea venitului global al familiei se iau în considerare veniturile obținute în formă bănească din munca retribuită, din toate tipurile de activitate antreprenorială, prestațiile de asigurări și asistență socială, veniturile realizate din folosirea terenurilor agricole și a loturilor de pământ, precum și alte tipuri de venituri, inclusiv cele din proprietate; **alin. (2)** la evaluarea bunăstării familiei în vederea stabilirii ajutorului social și/sau a ajutorului pentru perioada rece a anului se iau în considerare componența familiei și bunurile mobile și imobile pe care le are în proprietate/folosință familia, utilizând un set de caracteristici care identifică bunăstarea; **alin. (3)** deținerea anumitor bunuri mobile și imobile, precum și unele caracteristici ale familiei sunt considerate drept indicator al bunăstării, exprimat în puncte; **alin. (4)** dacă punctajul este mai mare decât cel stabilit, familia nu este eligibilă pentru acordarea dreptului la ajutor și/sau la ajutor pentru perioada rece a anului social.

- 4.4 **Legea privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități nr. 60/2012 la art. 16 alin. (1)** stabilește că dizabilitatea la persoanele adulte se determină pornind de la gravitatea deficiențelor funcționale individuale provocate de afecțiuni, defecte, traume care conduc la limitări de activitate și restricții de participare exprimate în raport cu solicitarea socioprofesională (păstrarea capacității de muncă) și este de trei grade: severă, accentuată și medie. Păstrarea capacității de muncă se evaluează în procente, cu un interval procentual de 5%: **lit. a)** dizabilitatea severă se caracterizează prin deficiențe funcționale severe provocate de afecțiuni, defecte, traume care conduc la limitări de activitate și restricții de participare, iar capacitatea de muncă este păstrată într-un interval procentual de 0–20%; **lit. b)** dizabilitatea accentuată se caracterizează prin deficiențe funcționale accentuate provocate de afecțiuni, defecte, traume care conduc la limitări de activitate și restricții de participare, iar capacitatea de muncă este păstrată într-un interval procentual de 25–40%; **lit. c)** dizabilitatea medie se caracterizează prin deficiențe funcționale medii provocate de afecțiuni, defecte, traume care conduc la limitări de activitate și restricții de participare, iar capacitatea de muncă este păstrată într-un interval procentual de 45–60%; **alin. (2)** persoanele cu deficiențe funcționale ușoare provocate de afecțiuni, defecte, traume și având capacitatea de muncă păstrată într-un interval procentual de 65–100% sunt considerate apte de muncă, respectiv nu sunt încadrate în grad de dizabilitate; **art. 47 alin. (1)** persoanele cu dizabilități au dreptul la asistență socială în conformitate cu prevederile legislației în vigoare; **alin. (2)** asistența socială se asigură sub formă de prestații sociale și servicii sociale; **art. 48 alin. (1)** persoanele cu dizabilități au dreptul la indemnizații, alocații, compensații, ajutoare sociale și la alte tipuri de prestații de asistență socială, în scopul minimalizării efectelor sau înlăturării consecințelor riscurilor sociale.
- 4.5 **Legea privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni nr. 499/1999 la art. 3** prevede că de alocații beneficiază următoarele categorii de persoane: **lit. g)** persoanele cu dizabilități severe din copilărie – pentru îngrijire, însoțire și supraveghere; **lit. h)** persoanele cu dizabilități severe nevăzătoare – pentru îngrijire, însoțire și supraveghere; **art. 14 alin. (1)** alocația pentru îngrijire, însoțire și supraveghere se stabilește: **lit. a)** persoanelor care îngrijesc, însoțesc și supraveghează la domiciliu un copil cu dizabilități severe în vârstă de până la 18 ani; **lit. b)** persoanelor cu dizabilități severe din copilărie; **lit. c)** persoanelor cu dizabilități severe nevăzătoare; **art. 15 alin. (1)** cuantumul alocației pentru îngrijire, însoțire și supraveghere constituie 75% din cuantumul pensiei minime indexate pentru limită de vârstă, stabilit anual de către Guvern.
- 4.6 **Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului social aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 1167/2008 la pct. 1** prevede următoarele noțiuni familie – două sau mai multe persoane care locuiesc în aceeași locuință și se întrețin dintr-un buget comun. Beneficiază de drepturile de familie și orice persoană adultă care nu face parte dintr-o familie; familie defavorizată – familie care are un venit global mediu lunar mai mic decât venitul lunar minim garantat și care a acumulat pe indicatorii de bunăstare un punctaj mai mic sau egal cu cel stabilit pentru evaluarea bunăstării familiei; solicitant – unul dintre membrii familiei cu capacitate deplină de exercițiu, care depune solicitarea de acordare a ajutorului social. Solicitarea poate fi

depusă în numele familiei de către ocrotitor sau altă persoană, împuternicită în modul corespunzător, dacă asupra tuturor membrilor familiei cu capacitate deplină de exercițiu a fost instituită o măsură de ocrotire (contract de asistență, mandat de ocrotire în viitor) sau judiciară (ocrotire provizorie, curatelă, tutelă); beneficiar – familia defavorizată căreia i-a fost stabilit dreptul la ajutor social; ajutor pentru perioada rece a anului – plată lunară fixă, în bani, acordată familiei defavorizate pentru lunile ianuarie-martie și noiembrie-decembrie; **pct. 3** de dreptul la ajutor social și la ajutor pentru perioada rece a anului beneficiază familia defavorizată în cazul în care toți membrii adulți ai acesteia se încadrează în cel puțin una din următoarele situații: **lit. a)** au atins vârsta necesară pentru stabilirea pensiei conform legislației; **lit. b)** sunt persoane încadrate în grade de dizabilitate; **lit. c)** sunt șomeri înregistrați la agenția teritorială pentru ocuparea forței de muncă și nu refuză participarea la activitățile de interes comunitar; **lit. d)** se află în perioada dintre săptămâna a 30-a de sarcină și săptămâna a 12-a după naștere, în cazul în care copilul se naște mort sau moare în perioada concediului postnatal, ori îngrijește un copil în vârstă de până la 3 ani; **lit. e)** îngrijesc un membru/membri ai familiei care necesită îngrijire din partea unei terțe persoane conform concluziei medicale a instituției medico - sanitare, în conformitate cu modelul aprobat de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale; **lit. f)** realizează venituri provenite din salarizare, cu timp integral sau parțial, din activitatea de antreprenariat sau din activități legate de folosirea terenurilor agricole din extravilanul localităților; **pct. 18** cuantumul venitului lunar minim garantat al familiei reprezintă suma cuantumurilor veniturilor lunare minime garantate stabilite pentru fiecare membru al acestei familii; **pct. 19** cuantumul venitului lunar minim garantat pentru fiecare membru al familiei se stabilește după cum urmează: **lit. a)** 100% din venitul lunar minim garantat pentru solicitant; **lit. b)** 70% din venitul lunar minim garantat pentru fiecare alt membru adult al familiei; **lit. c)** 50 % din venitul lunar minim garantat pentru fiecare copil; **lit. d)** plus 30% din venitul lunar minim garantat pentru fiecare adult încadrat într-un grad de dizabilitate; **lit. e)** plus 50% din venitul lunar minim garantat pentru fiecare copil cu dizabilități; **lit. f)** plus 10% din venitul lunar minim garantat, dacă persoana încadrată într-un grad de dizabilitate este unicul adult din familie; **pct. 21** venitul global mediu lunar al familiei se calculează din veniturile totale, curente și nete obținute, pentru luna anterioară celei în care a fost depusă cererea de acordare a ajutorului social. Veniturile nete sunt veniturile din care au fost achitate impozitul pe venit și alte plăți obligatorii. Pensia de întreținere plătită este exclusă din veniturile familiei; **pct. 22** la calcularea venitului global mediu lunar al familiei sunt luate în considerare, următoarele tipuri de venituri: **lit. a)** veniturile sezoniere, ocazionale, cele obținute din activitatea agricolă a gospodăriilor țărănești (de fermier) și în gospodăriile casnice auxiliare sau din activități bazate pe folosirea terenurilor agricole; **lit. b)** toate tipurile de pensii și prestații sociale care se plătesc mai rar decât o dată în lună, indiferent de organul care a stabilit plata; **lit. c)** remitențele de la membrii familiei sau de la alte persoane din țară sau de peste hotare; **lit. d)** plățile pentru descoperiri, invenții, mostre industriale și propuneri de raționalizare, precum și din drepturile de autor și drepturile conexe; **lit. e)** ajutorul financiar de la persoane fizice și juridice; **lit. f)** plățile din prestarea serviciilor în baza unui contract civil; **lit. g)** indemnizația unică pentru tinerii specialiști, angajați la lucru, conform repartizării în instituțiile de învățământ, instituțiile ocrotirii sănătății, asistenței sociale, științifice și celor din cultură și artă; **lit. h)** orice economii în monedă națională sau străină, indiferent de locul sau modul în care sunt păstrate; **lit. i)** veniturile obținute din moștenire sau donație; **lit. j)** veniturile obținute din câștiguri la loterie; **lit. k)** veniturile obținute din operațiuni comerciale cu bunurile mobile și imobile ce le aparțin cu drept de proprietate membrilor familiei; **lit. l)** veniturile obținute din burse, burse de studiu sau alte plăți, indiferent de forma de învățământ; **lit. m)** veniturile obținute din drepturile salariale de la locul principal de muncă și din munca prin cumul, inclusiv indemnizațiile unice și veniturile din desfășurarea oricărui tip de activitate de antreprenariat; **lit. n)** veniturile obținute din pensiile de întreținere; **lit. o)** veniturile stabilite din toate tipurile de pensii și prestații sociale lunare (compensații, indemnizații, alocații etc.), indiferent de organul care a stabilit plata; **pct. 28** deținerea anumitor bunuri mobile și imobile, utilizarea anumitor servicii, precum și unele caracteristici ale familiei sunt luate în considerare pentru evaluarea bunăstării familiei, în conformitate cu anexa nr. 5 la prezentul Regulament, exprimate prin punctaj; **pct. 29** prin sumarea punctajului indicatorilor se obține scorul total al familiei. Dacă acest scor este mai mic sau egal cu 85,64, familia este eligibilă pentru stabilirea dreptului la ajutor social și/sau ajutor pentru perioada rece a anului; **pct. 30** cuantumul ajutorului social se stabilește ca diferență dintre venitul lunar minim garantat al familiei, calculat în conformitate cu punctele 18 și 19 ale prezentului Regulament și venitul global al familiei, calculat în conformitate cu punctele 22-26 ale prezentului Regulament; **pct. 47¹** dreptul la ajutor pentru

perioada rece a anului se determină concomitent cu determinarea dreptului la ajutor social, în baza cererii pentru acordarea ajutorului social, depuse de solicitantul sau reprezentantul legal al familiei în condițiile prezentului Regulament. Ajutorul pentru perioada rece se stabilește și se plătește cu respectarea prevederilor prezentului Regulament și se acordă: **lit. a)** familiilor defavorizate beneficiare de ajutor social, stabilit în conformitate cu Legea nr. 133-XVI din 13 iunie 2008 cu privire la ajutorul social; **lit. b)** familiilor solicitante de ajutor social care au un venit global mediu lunar mai mare decât venitul lunar minim garantat conform legislației și mai mic decât nivelul venitului lunar minim garantat majorat de 1,95 ori.

- 4.7 **Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități la art. 1** stabilește că, persoanele cu dizabilități sunt acele persoane care au incapacități fizice, mentale, intelectuale sau senzoriale de durată, deficiențe care, în interacțiune cu diferite bariere, pot îngreuna participarea deplină și efectivă a persoanelor în societate în condiții de egalitate cu ceilalți; **art. 28 pct. 2 lit. (e)** a asigura accesul egal al persoanelor cu dizabilități la programele de pensionare și la beneficiile aferente.
- 4.8 **Carta socială europeană (revizuită) ratificată de Republica Moldova la 8 noiembrie 2001 la art. 13 pct. 1** prevede că în vederea exercitării efective a dreptului la securitate socială, părțile se angajează: să vegheze ca orice persoană care nu dispune de resurse suficiente și care nu este în măsură să și le procure prin propriile mijloace sau să le primească dintr-o altă sursă, în special prin prestații rezultate dintr-un regim de securitate socială, să poată beneficia de o asistență corespunzătoare și, în caz de boală, de îngrijirile impuse de starea sa.
- 4.9 **Observațiile concludente ale Comitetului ONU pentru drepturile persoanelor cu dizabilități pe marginea raportului inițial al Republicii Moldova din 18 mai 2017 la pct. 50** menționează că este îngrijorat de faptul că majoritatea persoanelor cu dizabilități trăiesc în sărăcie, în special în zonele rurale și îndepărtate, iar alocațiile sociale disponibile nu sunt suficiente pentru a acoperi nivelul minim necesar pentru un nivel de trai adecvat. Comitetul este, de asemenea, îngrijorat de faptul că cheltuielile suplimentare legate de dizabilitate sporesc riscul ca persoanele cu dizabilități să fie instituționalizate. Comitetul este, de asemenea, îngrijorat de faptul că ultimele modificări ale reglementărilor privind pensiile ar putea agrava statutul economic precar al persoanelor cu dizabilități; **pct. 51** Comitetul recomandă statului: **lit. a)** să asigure un nivel de trai adecvat pentru persoanele cu dizabilități și pentru familiile acestora, inclusiv prin acomodarea rezonabilă în ceea ce privește pensiile și alocațiile sociale; **lit. b)** să garanteze faptul că programele de protecție socială și de reducere a sărăciei iau în considerare costurile suplimentare legate de dizabilitate; **lit. c)** să se asigure că persoanele cu dizabilități au acces la servicii sociale comunitare și programe de locuințe publice și că aceste servicii și programe sunt, de asemenea, disponibile în zonele rurale și îndepărtate; **lit. d)** să acorde atenție legături dintre articolul 28 al Convenției și obiectivul 1.3 al Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă.

V. În concluzie, Consiliul reține următoarele

- 5.1 Din materialele dosarului, Consiliul stabilește că urmează să se pronunțe asupra existenței faptei de discriminare pe criteriu de dizabilitate severă în acces la prestații sociale.
- 5.2 Consiliul reamintește că atât legislația națională (art. 15 alin.(1) și art. 19 din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121 din 25.05.2012), cât și practica Curții Europene a Drepturilor Omului (cauza D. H. și alții v. Republica Cehă par. 82-84, par.177, cauza Chassagnou și alții v. Franța par.91-92, Timishev v. Rusia par.57) stabilesc o regulă specială referitor la sarcina probei în litigiile privind discriminarea, și anume: sarcina probei trece la reclamat atunci când petiționarul prezintă dovezi din care se poate prezuma că a existat un tratament discriminatoriu. Reieșind din alegațiile expuse, pentru a institui prezumția discriminării indirecte este necesară prezenta cumulativă a următoarelor elemente:
- a) existența unei reguli, unui criteriu sau a unei practici aparent neutre (cerință care se aplică tuturor)
 - b) care dezavantajează anumite persoane/grup de persoane
 - c) pe baza unui criteriu protejat.
- 5.3 Consiliul, examinând circumstanțele cauzei, stabilește că prezumția discriminării indirecte a fost instituită. Neutralitatea prevederilor ce vizează stabilirea venitului lunar minim garantat pentru potențialii beneficiari de ajutor social și/sau pentru perioada rece a anului nu ia în calcul gradul de dizabilitate și capacitatea de muncă a acestora, care drept efect dezavantajează persoanele cu dizabilități severe.
- 5.4 Conform art. 15 alin. (1) din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121/2012, sarcina de a proba că faptele în cauză nu constituie discriminare revine persoanei/instituției despre care se

presupune că a comis fapta discriminatorie. Consiliul urmează să aprecieze existența sau lipsa unei justificări obiective și rezonabile a tratamentului deplâns.

- 5.5 În susținerea poziției sale MSMPS a explicat că ajutorul social și ajutorul pentru perioada rece a anului reprezintă o măsură de susținere a familiilor defavorizate care este orientat pe familie, nu pe persoană, având drept scop asigurarea unui minim necesar de existență pentru cele mai defavorizate familii pentru a le asigura cel puțin strictul necesar vieții. La rândul său DASPF Drochia a explicat că, la momentul depunerii cererii, venitul real al familiei XXXXX constituia 4775,59 lei, ceea ce depășea minimul garantat de 2767,50 lei per familie sub nivelul căruia persoanele sunt eligibile pentru a beneficia de astfel de prestații de ajutor social.
- 5.6 Cu alte cuvinte, legislația în vigoare acordă dreptul la ajutor social familiilor care au un venit lunar, numit venit global al familiei, mai mic decât venitul lunar minim garantat de stat, pentru a le asigura minimul de existență.
- 5.7 Consiliul, luând act de informația prezentată de către DASPF Drochia, notează că fapta de discriminare nu îi poate fi imputată acesteia, or autoritatea a aplicat și a acționat în conformitate cu prevederile legislației în vigoare. Mai mult ca atât, Consiliul stabilește că situația supusă examinării rezultă direct din dispozițiile legislației în vigoare, respectiv, repunerea în drepturi a petiționarului poate fi atinsă doar prin eliminarea/modificarea prevederilor care creează situația de discriminare. Astfel, în conformitate cu prevederile art. 12 alin. (1) lit. a) Consiliul se va expune pe marginea corespunderii legislației în vigoare cu standardele privind nediscriminarea.
- 5.8 În acest sens, Consiliul reamintește constatările deciziei emise pe cauza nr. 125/17 din 11 ianuarie 2018, în care s-a atenționat asupra necesității de a modifica prevederile legislative, astfel încât la calcularea venitului lunar minim garantat per familie să se țină cont de necesitățile specifice ale persoanelor încadrate în grad diferit de dizabilitate. Consiliul a subliniat că modalitatea de calcul a venitului lunar minim garantat per familie trebuie să fie diferită pentru familiile în componența cărora sunt persoane cu dizabilități severe. *In concreto*, Consiliul a specificat că această diferență trebuie să fie interdependentă de gradul de dizabilitate al persoanei și capacitatea de muncă. Consiliul a subliniat că aceste circumstanțe (gradul de dizabilitate și capacitatea de muncă) plasează persoanele în situații diferite, respectiv, apare necesitatea abordării diferențiate a modalității de calcul a venitului lunar minim garantat per familie. Consiliul reiterează poziția sa, notând că capacitatea de muncă pentru dizabilitatea medie este păstrată într-un interval procentual de 45–60%, pentru dizabilitatea accentuată este păstrată într-un interval procentual de 25–40%, iar pentru dizabilitatea severă este păstrată într-un interval procentual de 0–20%. Prin urmare, persoanele care și-au păstrat capacitatea de muncă și ar putea să se încadreze în câmpul muncii, dar nu o fac sunt avantajate la obținerea ajutorului social. Pe de altă parte, persoanele a căror capacitate de muncă este net inferioară și se află în imposibilitatea de a munci, nu trec testul venitului lunar minim garantat, fiind dezavantajate la obținerea unui ajutor social.
- 5.9 Totodată prin aceeași decizie, Consiliul a subliniat că este necesar a fi revizuiți indicatorii de apreciere a bunăstării familiei prevăzuți în anexa nr. 5 a Hotărârii Guvernului nr. 1167 din 16.10.2008. Consiliul a luat act de susținerile ministerului precum că pe parcursul anului 2018 au fost operate un șir de modificări la cadrul legal care reglementează modalitatea de acordare a ajutorului social, însă, observă că modificările operate nu se aliniază cu recomandările formulate. Prin urmare, situația defavorizată a persoanelor cu grad de dizabilitate severă persistă.

Astfel, conducându-se de prevederile art. 1, 2, 3, art. 8 lit. c) și art. 15 alin. (4) din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121/2012, coroborat cu pct. 61 al Legii cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității nr. 298/2012,

CONSILIUL DECIDE

1. Calcularea venitului minim garantat care acordă dreptul la ajutor social/ajutor pentru perioada rece fără a ține cont de gradul de dizabilitate și capacitatea de muncă al membrilor familiei solicitante reprezintă discriminare indirectă pe criteriu de dizabilitate severă.
2. Consiliul, în temeiul art. 12 alin. (1) lit. b) din Legea cu privire la asigurarea egalității recomandă Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale să demareze procesul de modificare a prevederilor art. 7 alin. (2) lit. d) din Legea cu privire la ajutorul social nr. 133/2008, astfel încât să prevadă o formulă de calcul a venitului lunar minim garantat per

familie diferențiată, în dependență de gradul de dizabilitate și capacitatea de muncă a membrilor familiei solicitante.

3. Consiliul, în temeiul art. 12 alin. (1) lit. b) din Legea cu privire la asigurarea egalității recomandă Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale să propună revizuirea indicatorilor de apreciere a bunăstării familiei prevăzuți în anexa nr. 5 a Hotărârii Guvernului nr. 1167 din 16.10.2008, în lumina constatărilor din prezenta decizie.
4. Decizie se comunica părților și va fi făcută publică pe adresa www.egalitate.md.
5. Decizia poate fi contestată, în decurs de 30 de zile de la data comunicării, la Judecătoria Chișinău, sediu Râșcani, situată pe adresa: mun. Chișinău, str. Kiev, 3.

Membrii Consiliului care au votat decizia:

Ian FELDMAN – președinte

Svetlana DOLTU – membră

Andrei BRIGHIDIN – membru

Victorina LUCA – membră